

HOTELIER OOSTWEGEL LAAT VERVALLEN ERFGOED OPBLOEIEN

Genieten van de grandeur van weleer

Historische gebouwen waar niemand meer naar omkijkt, restaureert hij tot vijfsterrenhotel en oord voor wellness. Camille Oostwegel, hotelier in Zuid-Limburg, opereert op het snijvlak van horecamanagement, gastronomie en cultuurgeschiedenis.

Kasteel Erenstein, Château St. Gerlach, Château Neercanne, Hotel Winselerhof, Kruisherhotel in Maastricht. Namen van illustere horecagelegenheden, in het meest zuidelijke deel van ons land. Ooit stonden ze in stille afzondering te verpieteren als beschimmelde kerk, afgedankt klooster, of als haveloos kasteel waar de wind doorheen giert. Nu zijn ze, soms voorzien met een architectonische knipoog naar de moderne tijd, onderdeel van 'Château-hotels', het horeca-imperium van *fondateur* Camille Oostwegel, dat werk biedt aan vierhonderd mensen. 'Genieten volgens de menselijke maat. Je thuisvoelen, met de nadruk op "thuis" en de charme van het monumentale. Geen protserigheid,' omschrijft Oostwegel zijn formule, die hij ook ondersteunt met een eigen tijdschrift.

Geboren en getogen in Houthem (gemeente Valkenburg), op een boogscheut van Château St. Gerlach, het landgoed waar hij nog als kind speelde en dat zijn meest prestigieuze restauratie zou worden, blijft Oostwegel geïnspireerd door zijn liefde voor Zuid-Limburg, de gemoedelijke manier van leven en het monumentale erfgoed dat tussen de heuvels en in beekdalen verborgen ligt.

De belangstelling voor cultuurgeschiedenis, landschap en monumenten draagt hij vanaf zijn jeugd en zijn studietijd aan de Hogere Hotelschool in Maastricht mee. 'Grootvaders in de familie hadden ook al wat met restaureren, bouwen,

timmeren.' In een gerestaureerde vleugel van zijn 'ouderlijk huis' houdt hij nu kantoor. Op de gang hangen de foto's met beroemdheden als Mitterrand en Bush met wie Oostwegel exposeert voor zijn 'huizen', zoals hij zijn hotels noemt.

Innovatie

'Ik kan inderdaad ontroerd raken van een ruïne', zegt hij. 'Dan denk ik: de geschiedenis die in deze muren zit, zit ook in de genen van ons bestaan. Dat verleden moet je koesteren, ook al ben ik zelf maar een klein schakeltje in de levensloop van zo'n monument.'

Er zijn Oostwegel door de jaren heen al veel gebouwen ter restauratie aangeboden. 'Maar of ik er ook op in ga, bepaalt de passie die ik voor een monument en zijn omgeving voel. Ik wil ook alles over de historie van een gebouw weten: wie er gewoond heeft, bijzondere gebeurtenissen, welke bezoekers er ooit zijn geweest. Die informatie is weer interessant voor de bezoekers van mijn huizen.'

Camille Oostwegel was de eerste hotelier in de Benelux die dertig jaar geleden uit een bouwval een kasteelhotel ontwikkelde. 'Of ik van erfgoed een rendabel bedrijf kan maken en iets toevoeg aan de markt is een kwestie van Fingerspitzengefühl. Aanvoelen dus of de combinatie van functioneel restaureren, stedelijke omgeving of landschap en marktinnovatie op zijn plek valt.'

Oude gravures

Hij begon in 1980, 'met 10.000 gulden eigen geld en een hoop geleend geld' aan de restauratie van Kasteel Erenstein in Kerkrade. Medio 1983, inmiddels was er 6,5 miljoen gulden geïnvesteerd, stond er een hotel met 45 kamers. Het terrassenkasteel Château Neercanne, enig in zijn soort in de Benelux en in staat van verloedering toen Oostwegel het had aankocht, was een andere uitdaging. Wel moest hij aanvankelijk weerstand overwinnen van landschaps- en natuurbeschermers, die 'de zakenman' Oostwegel ervan verdachten uit te zijn op een pretpark.

'Onzin natuurlijk. Ik had oude gravures van de tuinen en de vijver. Op basis daarvan heb ik bodemwetenschappers van de TU Delft gevraagd om een en ander na te speuren. Zij waren echt verbaasd toen er precies op de plek die de oude tekening aangaf ook een vijver gevonden werd. Ook het historische padenpatroon in de tuinen was binnen twee weken blootgelegd.'

In die tijd was de belangstelling voor de reconstructie van oude tuinen, zoals bij het Kasteel Het Loo gebeurd was, *booming*. De baroktuinen van Neercanne werden bestempeld tot UNESCO-project. De mergelgrotten bij het kasteel doen nu dienst als wijnkelder en feestruimte.

Tijdens de restauratie van Château St. Gerlach, in het natuurgebied het Geuldal, moest Oostwegel een tien jaren durend juridisch gevecht leveren met een projectontwikkelaar, die eveneens claims had op het oude kasteel. De strijd werd ten slotte door Oostwegel op alle punten gewonnen. 'Ik had bij die restauratie wel de meevaller dat de provincie en het Rijk grote delen van het landgoed wilde toevoegen aan de Ecologische Hoofdstructuur. Wilde runderen en paarden werden ingezet als grazers. Symbolisch voor één gulden werd die grond overgedaan aan beheerder Limburgs Landschap. Zelf hield ik tien hectare in eigen beheer. Hierdoor is een mooie overgang ontstaan van cultuurlandschap naar de EHS-natuur. Daarbij had Château St. Gerlach in de Benelux ook de primeur van een *Kneipp* spa- en wellness.'

Attractiewaarde

Tussen Oostwegel en Henk Vos, de architect uit Groningen, ontstond 'meteen een klik' in het contact over de inrichting van het Kruisherhotel (zestig kamers) in Maastricht. Oostwegel kocht de leegstaande kerk met klooster, daterend uit 1520, in 2000 voor een half miljoen euro van de gemeente. De stad kwam tot teleurstelling van de hotelier niet met subsidie voor de restauratie over de brug, terwijl de stad wel zou profiteren van de attractiewaarde van dit unieke hotel. Subsidie verstreken wel de provincie (282.000 euro) en het Rijk (1,8 miljoen). 'Ik wilde een hotel met kosmopolitische uitstraling, met niet al te opvallende accenten van modern design. In elk geval zo mooi dat het niet genegeerd kon worden door vakbladen op het gebied van architectuur, erfgoed en gastronomie. Dat is gelukt, mede dankzij Ingo Maurer, internationaal erkend als lichtdesigner. Hij werd ingeschakeld op voorstel van Vos. Die

vond zijn eigen lichtontwerp bij nader inzien niet goed genoeg, terwijl ik er juist tevreden over was. Van dit soort chemie moet je het bij dit type restauraties wel hebben.'

Camille Oostwegel: met erfgoed verbeter je de omgevingskwaliteit.

Foto's: Bert Janssen

Stroperig

Camille Oostwegel noemt ook doorzettingsvermogen en onverzettelijkheid als voorwaarden in contacten met overheden annex subsidieverstrekters.

'Nederland heeft een goede monumentenzorg, maar om de vijf of tien jaar verandert de organisatie en de controle. Vooral bij kleine gemeenten ontbreekt vaak voldoende deskundigheid. De afwikkeling van subsidies verloopt nog steeds erg stroperig. De hoeveelheid administratie en controle rond een aanvraag kost een ondernemer gauw 10.000 euro. Cultuurhistorische planning zou via één loket, in een betere afstemming tussen overheden, moeten gebeuren. Potentiële investeerders moet je niet afschrikken. Elk dubbeltje dat als subsidie naar een monument gaat, zo heeft studie uitgewezen, levert een euro inkomsten op. Met erfgoed verbeter je de omgevingskwaliteit, faciliteer je huisvesting voor invloedrijke mensen en trek je toeristen aan.'

www.chateauhotels.nl

↑ **Loek Kusiak**